

Politiska bref. Den 24 september 1891.

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Politiska Bref.

Den 24 September 1891.

Allt för »systemet».

»Store mäns barn likna sällan sina fäder. Det är, som om naturen för en gång hade uttömt sina krafter eller uppnått höjden af sin skapande förmåga, och således måste göra ett återfall.» Denna någorstådes nedskrifna sanning synes vara fullt tillämplig på dagens politiska företeelser. Den anda af frisinne, för utveckling och framåtskridande, som lifvade 1840- och 50-talens politiske män, har nu mera öfvergått till dess fullständiga motsatser: reaktion, tillbakagående och förmynderskap i alla riktningar. Staten skall skydda och reglera all ting, från det största till det minsta af livets nödtorft och behof.

Man hade visserligen väntat att denna veckas landsting åtminstone i någon mån skulle hafva haft öppna ögon för den närvarande ställningen, men denna förhoppning har blifvit gäckad. Öfverallt samma benägenhet och omsorg att i främsta rummet upprätthålla »systemet». De bortgångne »store männens» söner skola nu bidra till upprifvande af fädrens mödosamt vunna, men i många afseenden fruktbringande verk. Den »ryttmästarevisdom», som hittills hufvudsakligen kommit statsutskottet till del, skall fortfarande bibehållas, om icke utvecklas. Den kinesiska mur, hvarmed man älskar att omgärda vårt land och dess lefnadsförhållanden, skall ytterligare omhuldas och fullkomnas. Den ålderdomsskröpliga och i många riktningar undergräfd statskyrkans ledande män framträda både här och der för att visa att den åldriga institutionen ännu är en *ecclesia militans*. Och under allt detta fortgår nykterhetsifrnans stormlöpning för åstadkommande af ett bränningsförbud. Förspild möda, ty landstingen ha talat! Och nu som vanligt går det nog så, att »den, som gapar öfver mycket, mister oftast hela stycket». Denna gamla sanning borde sannerligen mera än som sker beaktas af både nykterhetsvänner och protektionister.

Låt oss emellertid hoppas det bästa. Efter mörker kommer ljus. Reaktion är endast en form för framtida utveckling, och hastigare än man måhända anar, torde reaktionens triumfer förbytas till nederlag.

En uniformsfråga.

Under 1817—18 årens riksdag var det en högvördig smålandsprost — han hette icke Redelius — som trodde, att, då man är i bekymmer för myntvärdets upprätthållande, man ock borde vara betänkt »på inskränkning af alla utländska importartiklar, som tynga handelsvägen

och uppjaga kursen». För att i någon mån bidra till detta »fosterländska» syftemål föreslog han åtskilliga — uniformsförändringar. Den reformvänlige prosten ville ha *grå* i stället för *blå* uniformer, emedan han räknat ut att det färgämne, som användes till den blå färgen, var synnerligen dyrbart och att för dess åstadkommande den utländska handelsbalansen årligen ökades till vår nackdel med en hel million riksdaler, och det i bankomynt ändå. (Denna viktiga omständighet förbisåg hr Sjöberg i Bodaryd, då han härom året i Andra kammaren föreslog att margarin skulle färgas *blå*!) Men icke nog härmed. Den vördige prosten ville äfven ha en lagstadgad *grå uniform för rikets allmoge*.

Hade den snillrike förslagsställaren lefvat i våra dagar, skulle han helt säkert föreslagit en dylik uniform för — »*nya landtmannapartiet*». Han skulle antagligen resonnerat *nu* som *då*, »att sedan samteliga kårer och stater erhållit stadsgad uniform, måtte en sådan äfven fastställas för det hedervärda bondeståndet», d. v. s. nya landtmannapartiet; »och att den gamla ärbara grå dräkten måtte allmänligen antagas af Sveriges respektabla allmoge, liksom den af ålder utgjort och ännu på de flesta ställen utgör deras vanliga klädedräkt». Det är ju alldeles som om man hörde prosten tala till det nya landtmannapartiets män så här: sedan hela Första kammaren numera utgöres af uniformsklädda medlemmar, så bör deras trogna följeslagare och anhängare i Andra kammaren ingalunda vara sämre. Och alldeles som den tidens bondestånd skulle man, med den vördige prosten, kunna hoppas att det nya partiets män, »med känsla för landets väl och *sin egen förmån*, långt ifrån att missstycka, snarare skulle gilla och med välbehag anse det välmentade förslaget».

Om ett dylikt förslag af Andra kammarens nuvarande smålandsprost gjordes till ämne för en motion exempelvis vid nästa riksdag, kunde det kanske hända, att det tillfälliga utskott, som finge motionen om hand, komme att yttra sig på ungefär samma sätt som det saliga ekonomiutskottet i världen, att »enär någon fråga härom icke blifvit hos nya landtmannapartiet väckt, anser utskottet sig ej skäligen kunna meddela något tillstyrkande, eller framställa förslag i ett ämne, som helt och hållet synes böra bero på partiets eget fria val och godtycke.» Och om då, lika som år 1818, vid ärendets föredragning till afgörande ingen sade ett ord om saken utan i all tysthet bifölle utskottets hemställan, så kunde ju den ärade motionären, lika med sin vördige föregångare, reservera sig till protokollet i följande ordalag: »det förekommer väl något besynnerligt att höglöfl. utskottet» — nu för tiden säger man visserligen icke så, aldraminst då frågan

gäller ett tillfälligt utskott, men för att likheten må bli fullständig, kan det ju få passera — »ej velat upptaga till pröfning den väckta frågan om *grå uniform för allmogen*, på den grund, att motion derom ej blifvit gjord i hedervärda partiet. Jag hade deremot väntat, att höglöfl. utskottet yttrat sig om *nyttan af det gifna förslaget*, och derefter åtminstone hemställt till hedervärda partiet, om det ej skulle finnas antagligt.»

Förslaget torde vara förtjent att åter upptagas. Nu för tiden, då färgen i allmänhet är så att säga grått i grått, synes idén vara värd all uppmärksamhet. Man kunde då redan till det yttre ega säkra kännetecken på alla fosterländska tullpatrioter och icke, som det stundom händer, utsätta sig för fatala misstag. Särskildt för det nya landtmannapartiet och dess män borde en grå uniform ega sitt stora behag, då det ju är allmänt känt att en af partiets främste stiftare gjort sig vida beryktad genom en viss obestämbar, kanske mjölgrå färg på sina — benkläder. Om så dertill *alla* de framstående männen i partiet, och icke endast några få såsom hittills skett, dekoreras med vasabandet, hör till och med den gamle hofmarskalken finna sig belåten med den hjälptrupp han eger till sin disposition i Andra kammaren.

Hvad är jordbruk?

Bland andra saker som behandlades af den s. k. välfärdskomitén 1886, var äfven ett förslag till jordbrukets främjande genom lånebidrag af statsmedel för täckdikning. Mot detta förslag, som af komitén tillstyrktes, reserverade sig en af komiténs ledamöter, hvilken varit en af våra förnämste uppfinnare. Den i sitt slag öfverträffliga motivering, som från början till slut är ett pekorale af dräpligaste art, hvarmed han uttalade sin mot förslaget afvikande mening, resulterade i en kläm, som tillika innehåller följande kostliga definition på jordbruk: »Så återstår mig endast att här uttala min åsigt, att under för handen varande samfärdsel- och produktionsförhållanden *jordbruk*, *hvilket utgör kombinationen af faktorerna: sol, luft, nederbörd, brukning af areal och världsmarknaden*, ej mera i Sverige lönande bedrifves, hvadan jag, med gillande af nämnda täckdikningsförslag såsom i och för sig rationellt, dock nödgas föreslå, att det ännu måtte till ingen åtgärd föranleda såsom under för handen varande omständigheter ej blott gagnlöst, utan dessutom vilseledande.»

Det må tilläggas att den uppfinningsrike reservanten under tre följande riksdagar innehade främsta platsen bland de 22 »lagligen valda» representanterne på Stockholmsbänken.

Politiska Brev

Den 24 September 1891

Den 24 September 1891

Den 24 September 1891

Utlåtande för Jordbruks

Utlåtande för Jordbruks

Den 24 September 1891

Den 24 September 1891

Den 24 September 1891

Allt för systemet

Allt för systemet

Allt för systemet

Allt för systemet

I en politisk

I en politisk

